

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Klasa VIII Szkoły Podstawowej

Rok szkolny 2026/2027

Przedmiot: Wiedza o społeczeństwie

Klasa: VIIIa

Rok szkolny: 2026/2027

Nauczyciel: Izabella Sordyl

Szkoła: Szkoła Podstawowa w Kobiernicach

I. WYMAGANIA EDUKACYJNE

Uczeń:

- zna podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o społeczeństwie;
 - rozumie zasady funkcjonowania społeczeństwa;
 - zna podstawowe prawa i obowiązki obywatela;
 - rozumie znaczenie aktywności obywatelskiej;
 - zna zasady funkcjonowania państwa demokratycznego;
 - rozpoznaje podstawowe organy władzy publicznej;
 - zna podstawowe zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej;
 - zna prawa i wolności człowieka i obywatela;
 - zna podstawowe zasady funkcjonowania samorządu terytorialnego;
 - potrafi korzystać z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
 - zna podstawowe zasady wyborów;
 - rozumie znaczenie udziału obywateli w życiu publicznym;
 - analizuje informacje przedstawiane w mediach;
 - rozumie znaczenie wiarygodnych źródeł informacji;
 - zna podstawowe zasady funkcjonowania Unii Europejskiej;
 - zna miejsce Polski w NATO i Unii Europejskiej;
 - zna podstawowe zagadnienia dotyczące współczesnych problemów społecznych i gospodarczych;
 - potrafi prowadzić dyskusję i argumentować swoje stanowisko;
 - respektuje prawa innych osób i zasady współżycia społecznego.
-

II. WYMAGANIA NA OCENĘ ŚRÓDROCZNĄ

1. Człowiek w społeczeństwie

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie społeczeństwa;
 - rozpoznaje podstawowe grupy społeczne;
 - wyjaśnia pojęcia:
 - grupa społeczna,
 - wspólnota,
 - naród,
 - społeczność lokalna;
 - zna podstawowe zasady funkcjonowania grup społecznych;
 - rozpoznaje role społeczne;
 - wyjaśnia pojęcie roli społecznej;
 - zna pojęcie norm społecznych;
 - rozróżnia normy:
 - prawne,
 - moralne,
 - obyczajowe;
 - przedstawia znaczenie rodziny;
 - przedstawia znaczenie szkoły i grup rówieśniczych;
 - zna podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej;
 - potrafi wskazać przykłady konfliktów społecznych;
 - zna sposoby rozwiązywania konfliktów;
 - rozumie znaczenie tolerancji i szacunku wobec innych osób.
-

2. Wspólnota lokalna i samorząd terytorialny

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie samorządu terytorialnego;
- zna podstawowe zadania samorządu;
- rozróżnia:
 - gminę,
 - powiat,
 - województwo;
- zna organy samorządu gminnego;
- zna organy samorządu powiatowego;
- zna organy samorządu województwa;
- wyjaśnia zadania gminy

- zna zadania wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;
 - zna zadania starosty;
 - zna zadania marszałka województwa;
 - zna przykłady spraw załatwianych w urzędzie gminy;
 - zna przykłady aktywności obywatelskiej na poziomie lokalnym;
 - potrafi wskazać możliwości wpływania mieszkańców na decyzje władz lokalnych.
-

3. Naród i państwo

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie narodu;
 - zna podstawowe czynniki kształtujące tożsamość narodową;
 - wyjaśnia pojęcia:
 - patriotyzm,
 - nacjonalizm,
 - kosmopolityzm;
 - rozumie znaczenie symboli narodowych;
 - zna symbole Rzeczypospolitej Polskiej;
 - zna hymn państwowy;
 - wyjaśnia znaczenie Konstytucji RP;
 - wyjaśnia pojęcie państwa;
 - zna podstawowe funkcje państwa;
 - rozróżnia państwo demokratyczne i niedemokratyczne;
 - zna podstawowe cechy demokracji;
 - rozumie znaczenie suwerenności narodu;
 - zna zasadę pluralizmu politycznego;
 - rozumie znaczenie społeczeństwa obywatelskiego.
-

4. Demokracja

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie demokracji;
- zna podstawowe zasady demokracji;
- wyjaśnia zasadę:
 - suwerenności narodu,
 - pluralizmu,
 - praworządności,
 - podziału władz;
- zna podstawowe formy demokracji;
- rozróżnia demokrację bezpośrednią i przedstawicielską;
- zna znaczenie referendum;
- zna podstawowe zasady wyborów;

- wyjaśnia pojęcia:
 - czynne prawo wyborcze,
 - bierne prawo wyborcze,
 - kampania wyborcza,
 - mandat;
 - rozumie znaczenie udziału obywateli w wyborach;
 - zna konsekwencje braku udziału obywateli w życiu publicznym.
-

5. Rzeczpospolita Polska jako państwo demokratyczne

Uczeń:

- zna podstawowe zasady ustroju Polski;
 - zna znaczenie Konstytucji RP;
 - wie, że Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej;
 - zna zasadę trójpodziału władzy;
 - rozróżnia:
 - władzę ustawodawczą,
 - władzę wykonawczą,
 - władzę sądowniczą;
 - zna podstawowe kompetencje Sejmu i Senatu;
 - zna podstawowe kompetencje Prezydenta RP;
 - zna podstawowe kompetencje Rady Ministrów;
 - zna rolę sądów i trybunałów;
 - potrafi wskazać podstawowe organy państwa.
-

III. WYMAGANIA NA OCENĘ ROCZNĄ

1. Władza ustawodawcza

Uczeń:

- zna skład i zasady funkcjonowania Sejmu i Senatu;
- zna podstawowe kompetencje parlamentu;
- wyjaśnia pojęcie mandatu parlamentarnego;
- zna zasady wyborów do Sejmu i Senatu;
- wyjaśnia pojęcie większości parlamentarnej;
- zna podstawowe etapy procesu ustawodawczego;
- wyjaśnia pojęcie ustawy;
- zna rolę komisji parlamentarnych;
- rozumie znaczenie opozycji parlamentarnej;
- zna podstawowe zasady sprawowania mandatu posła i senatora.

2. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Uczeń:

- zna sposób wyboru Prezydenta RP;
- zna długość kadencji Prezydenta;
- zna podstawowe kompetencje Prezydenta;
- wyjaśnia pojęcie prerogatywy;
- zna rolę Prezydenta jako najwyższego przedstawiciela państwa;
- zna podstawowe uprawnienia Prezydenta w zakresie:
 - polityki zagranicznej,
 - obronności,
 - procesu ustawodawczego;
- zna zasady odpowiedzialności konstytucyjnej Prezydenta.

3. Rada Ministrów i administracja rządowa

Uczeń:

- zna skład Rady Ministrów;
- zna rolę Prezesa Rady Ministrów;
- zna sposób powoływania rządu;
- przedstawia podstawowe kompetencje Rady Ministrów;
- wyjaśnia pojęcie administracji publicznej;
- rozróżnia administrację rządową i samorządową;
- zna podstawowe zadania wojewody;
- rozumie znaczenie administracji państwowej w codziennym życiu obywatela.

4. Władza sądowa

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie niezależności sądów;
- zna podstawowe zasady działania sądów;
- rozróżnia podstawowe rodzaje sądów;
- zna rolę Sądu Najwyższego;
- zna podstawowe informacje dotyczące Trybunału Konstytucyjnego;
- zna podstawowe informacje dotyczące Trybunału Stanu;
- rozumie zasadę niezawisłości sędziowskiej;
- zna zasadę domniemania niewinności;
- rozumie prawo do sądu.

5. Prawa człowieka

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie praw człowieka;
- zna podstawowe cechy praw człowieka;
- rozróżnia:
 - prawa osobiste,
 - prawa polityczne,
 - prawa ekonomiczne,
 - prawa socjalne,
 - prawa kulturalne;
- zna podstawowe prawa i wolności zapisane w Konstytucji RP;
- zna przykłady praw dziecka;
- zna instytucje stojące na straży praw człowieka;
- zna rolę Rzecznika Praw Obywatelskich;
- zna rolę Rzecznika Praw Dziecka;
- rozumie znaczenie zakazu dyskryminacji;
- potrafi podać przykłady łamania praw człowieka;
- zna podstawowe sposoby dochodzenia swoich praw.

6. Media i informacja

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie opinii publicznej;
- zna funkcje mediów;
- rozróżnia media tradycyjne i internetowe;
- rozumie znaczenie wolności słowa;
- zna pojęcie cenzury;
- potrafi odróżnić fakt od opinii
- zna zagrożenia związane z dezinformacją;
- potrafi ocenić podstawową wiarygodność informacji;
- zna zasady bezpiecznego korzystania z internetu
- rozumie znaczenie ochrony prywatności;
- zna podstawowe zasady odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych.

7. Polska w Unii Europejskiej

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie integracji europejskiej;
 - zna podstawowe informacje o powstaniu Unii Europejskiej;
 - zna najważniejsze instytucje Unii Europejskiej;
 - zna podstawowe zadania:
 - Parlamentu Europejskiego,
 - Komisji Europejskiej,
 - Rady Unii Europejskiej,
 - Rady Europejskiej;
 - zna podstawowe symbole Unii Europejskiej;
 - zna znaczenie obywatelstwa Unii Europejskiej;
 - zna prawa wynikające z obywatelstwa UE;
 - zna znaczenie swobodnego przepływu osób;
 - zna podstawowe korzyści wynikające z członkostwa Polski w UE;
 - zna datę przystąpienia Polski do Unii Europejskiej
-

8. Polska w NATO i stosunki międzynarodowe

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie NATO;
 - zna podstawowe cele NATO;
 - zna znaczenie zasady solidarnej obrony;
 - zna datę przystąpienia Polski do NATO – **12 marca 1999 r.**;
 - zna podstawowe zadania polskich sił zbrojnych;
 - wyjaśnia pojęcie bezpieczeństwa państwa;
 - zna podstawowe zagrożenia dla bezpieczeństwa;
 - zna znaczenie współpracy międzynarodowej;
 - rozumie znaczenie pokoju i współpracy między państwami.
-

9. Gospodarka

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie gospodarki;
- zna podstawowe podmioty gospodarcze;
- rozumie znaczenie pracy w gospodarce;
- wyjaśnia pojęcia:
 - przedsiębiorca,
 - konsument,
 - rynek,
 - popyt,
 - podaż;

- zna podstawowe prawa konsumenta;
 - rozumie znaczenie konkurencji;
 - wyjaśnia pojęcie budżetu;
 - potrafi zaplanować prosty budżet gospodarstwa domowego;
 - zna podstawowe źródła dochodów i rodzaje wydatków;
 - rozumie znaczenie oszczędzania;
 - zna podstawowe zasady odpowiedzialnego gospodarowania pieniędzmi.
-

10. Obywatel w państwie prawa

Uczeń:

- zna podstawowe prawa i obowiązki obywatela;
 - rozumie znaczenie praworządności;
 - zna znaczenie Konstytucji RP;
 - wie, gdzie można szukać pomocy w przypadku naruszenia praw;
 - zna podstawowe instytucje publiczne;
 - potrafi wskazać właściwy urząd lub instytucję w prostej sytuacji życiowej;
 - rozumie znaczenie aktywności obywatelskiej;
 - zna przykłady działalności organizacji pozarządowych;
 - zna pojęcie wolontariatu;
 - rozumie znaczenie działań na rzecz społeczności lokalnej.
-

IV. KRYTERIA UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH OCEN

Ocena niedostateczna – 1

Uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do uzyskania oceny dopuszczającej;
- nie zna podstawowych pojęć
- nie rozpoznaje podstawowych organów państwa;
- nie zna podstawowych praw i obowiązków obywatela;
- nie potrafi korzystać z podstawowych informacji zawartych w Konstytucji;
- nie wykonuje podstawowych zadań nawet przy pomocy nauczyciela.

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- zna podstawowe pojęcia społeczne i polityczne;
- rozpoznaje najważniejsze organy państwa;
- zna podstawowe prawa i obowiązki obywatela;
- zna podstawowe zasady demokracji;
- rozpoznaje podstawowe jednostki samorządu terytorialnego;
- z pomocą nauczyciela potrafi znaleźć prostą informację w Konstytucji;
- odpowiada na proste pytania;
- wykonuje podstawowe zadania przy pomocy nauczyciela.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności;
- zna podstawowe zasady funkcjonowania państwa;
- potrafi wskazać podstawowe kompetencje organów władzy;
- zna podstawowe prawa człowieka i obywatela;
- potrafi wskazać zadania samorządu;
- odróżnia fakt od opinii;
- potrafi korzystać z prostych informacji zawartych w Konstytucji;
- wykonuje typowe zadania.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- samodzielnie wyjaśnia podstawowe pojęcia;
- potrafi scharakteryzować zasady demokracji;
- wskazuje kompetencje najważniejszych organów państwa;
- potrafi porównać różne formy aktywności obywatelskiej;
- analizuje proste materiały źródłowe;
- potrafi ocenić podstawową wiarygodność informacji;
- poprawnie rozwiązuje zadania problemowe;
- potrafi uzasadnić swoje stanowisko.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- sprawnie posługuje się terminologią WOS;
- samodzielnie analizuje teksty prawne i materiały źródłowe;
- potrafi wyjaśniać zależności pomiędzy poszczególnymi organami państwa;
- prawidłowo interpretuje podstawowe przepisy Konstytucji;
- potrafi analizować problemy społeczne i polityczne;
- samodzielnie formułuje argumenty;
- potrafi oceniać wiarygodność informacji;
- aktywnie uczestniczy w dyskusjach;
- rozwiązuje zadania problemowe.

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem;
 - samodzielnie i twórczo wykorzystuje wiedzę;
 - bardzo dobrze analizuje przepisy prawa i materiały źródłowe;
 - samodzielnie wyszukuje i selekcjonuje informacje;
 - potrafi krytycznie oceniać informacje medialne;
 - formułuje własne, logiczne i poparte argumentami stanowisko;
 - dostrzega związki między życiem społecznym, gospodarczym i politycznym;
 - twórczo rozwiązuje problemy;
 - podejmuje dodatkowe zadania, projekty i prezentacje;
 - wykazuje szczególne zainteresowanie problematyką społeczną i obywatelską.
-

V. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA

Osiągnięcia ucznia mogą być sprawdzane poprzez:

- sprawdziany;
 - kartkówki;
 - odpowiedzi ustne;
 - pracę z tekstem źródłowym;
 - analizę materiałów prasowych i medialnych;
 - zadania problemowe;
 - dyskusje;
 - debaty;
 - prezentacje;
 - projekty indywidualne;
 - projekty grupowe;
 - aktywność na lekcji;
 - pracę w grupach;
 - zadania dodatkowe
-

VI. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

- Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia w przypadkach określonych przepisami.
- Dostosowanie może obejmować:

- sposób formułowania poleceń;
 - stopień trudności zadań;
 - ilość materiału;
 - czas przeznaczony na wykonanie zadania;
 - formę sprawdzania wiedzy;
 - sposób udzielania odpowiedzi;
 - podział zadań na mniejsze etapy;
 - dodatkowe wyjaśnienia i wskazówki.
 - Dostosowanie wymagań nie oznacza rezygnacji z realizacji podstawy programowej.
-

VII. WARUNKI OTRZYMANIA OCENY KLASYFIKACYJNEJ

- **Śródroczna ocena klasyfikacyjna** uwzględnia poziom osiągnięć ucznia w zakresie materiału zrealizowanego w pierwszym okresie.
 - **Roczna ocena klasyfikacyjna** uwzględnia osiągnięcia ucznia z całego roku szkolnego.
 - Przy ustalaniu oceny uwzględnia się:
 - stopień opanowania wiadomości;
 - stopień opanowania umiejętności;
 - samodzielność;
 - poprawność wykonywania zadań;
 - umiejętność korzystania ze źródeł;
 - znajomość podstawowych zasad ustroju RP;
 - umiejętność argumentowania;
 - umiejętność analizy informacji;
 - aktywność i postępy ucznia.
 - Oceny klasyfikacyjne ustala się według skali:
 - **6 – celujący,**
 - **5 – bardzo dobry,**
 - **4 – dobry,**
 - **3 – dostateczny,**
 - **2 – dopuszczający,**
 - **1 – niedostateczny.**
-